

Narcís Clotet - Del Portal de Santa Anna a la Plaça Major

Programa de la Festa Major de Solsona 1991 - Arxiu Montserrat Riu Mas

DEL PORTAL DE SANTA ANNA A LA PLAÇA MAJOR

Per Narcís Clotet

He volgut recordar el carrer Llobera de quan jo era un nen i el primer que se m'ha acudit és el nom de les dones i mares que vivien en aquell indret.

La Maria de cal Ros, la Ramona Vendrell, la Florinda, la Ramona de cal Torretà, la Joana Porredon, la Constança de cal Teixidor, la Tomassa, la Dora, la Maria Guilanyà, la Trini, l'Antònia, la Dolors de cal Sant Ponç...

Pels ulls d'un nen aquell carrer era ple de noms de mares de totes les menes i per a tots els gustos. Hi havia mares cridaneres que de tant en tant buidaven una galleda d'aigua damunt de les nostres carcasses, i n'hi havia de dolces que ens ensenyaven cançons, i d'empegaloses que ens mollaven a petons.

Els nens érem els usufructuaris d'aquell carrer. L'usàvem, hi jugàvem, hi campàvem hores i hores, en sabíem els racons i els amagatalls. Però les autèntiques mestresses i propietàries del carrer Llobera eren les mares que des dels balcons ens cridaven per enviar-nos a comprar codonyat o per fer-nos pujar a dinar col i patata. (Els costava, però finalment aconseguien que féssim allò que elles volien).

Els homes hi tenien un paper minso en aquell món de carrer enjoguissat. Els homes hi passaven callats al migdia, a l'hora de dinar, dessota el sol que semblava carregat damunt les seves espatlles. Els homes passaven de reguitzell i gairebé ni ens saludaven. Anaven per feina. El seu món era un altre de llunyà. Al carrer, els nostres pares ja no hi tenien res a fer. Allí els amos érem nosaltres -amb el permís de les nostres mares, és clar-.

De fet, pares i mares eren els "culpables" que en aquells anys de la dècada del seixanta tota l'allargada del carrer Llobera fos plena de nens. Tant plena que fins ens permetíem el gust de fer grups en funció dels trams on vivíem: els que teníem casa entre el Portal de Santa Anna i la plaça de Sant Pere ens coneixíem tots, i tard o d'hora arribàvem a tenir tractes. El mateix els passava als que vivien entre la plaça de Sant Pere i la plaça Major. Els grups coincidíem a vegades a la plaça de Sant Pere o de Ribera, però hi havia alguna llei no escrita que ens feia saber quin era el territori de cada grup i quan s'hi podia anar o quan convenia no acostar-s'hi.

No els passava el mateix als nens i nenes de generacions anteriors. Josep Maria Figueres, l'impressor, recorda que en la seva infància els nens de tot el carrer coincidien a la plaça de Sant Pere, magnífic lloc de trobada i esbarjo.

Narcís Clotet - Del Portal de Santa Anna a la Plaça Major

Programa de la Festa Major de Solsona 1991 - Arxiu Montserrat Riu Mas

Les places de Sant Pere i de Ribera fan del carrer Llobera un lloc únic per els nens. De la duresa del sòl del carrer, on jogàvem a bàsquet, a la setmana, o a terra-mar-i-aire, passàvem a la tova terra de les places, on teníem els clots de les nostres boles, on corríem perseguint-nos o féiem descobriments amb pólvora rescatada d'algun coet sobrer de Sant Joan.

Ben dinat, mentre jogàvem a futbol, acostumava a passar pel carrer algun canonge ample i lent. "Aquest és el carrer dels canonges", deien els vilatans antics del carrer Llobera. Plens de sabiduria terrena i celestial, més d'un canonge (recordeu el doctor Espert), havia pres residència a alguna de les cases que donen al migdia -les del Vall Calent-, fredes (pel costat del carrer) a l'estiu, calentes (pels finestrals de sobre muralles) a l'hivern.

Quants carrers Llobera no hi deu haver als records de tants que amb el pas dels anys hi han tingut la seva infància! La Maria de cal Ros i la Maria Gamisans recorden aquells anys en què les dones preniën la fresca al carrer, assegudes en cadires prop els homes, que aprofitaven l'estona per fer una partida de cartes.

I quants ulls d'infants no devien veure sorpresos com el 1697 obraven el portal de Llobera o com el 1773 empedraven el carrer, amb un conducte per a desguassos i tot...?

Carrer amb l'edifici de la parròquia: allí anàvem a la catequesi. Carrer amb el Centre Catòlic -en déiem "el Centru"-, on anàvem a fer de llobatons o de rangers, tal com els nostres pares hi havien anat a fer teatre o a cantar... Carrer de les monges vetlladores, aquelles que van omplir de flors el cos d'un nen mort i que el van resar sense buscar explicació. Carrer de l'hospital vell, al solar del qual l'any 1888 l'Ajuntament va decidir fer la plaça de Sant Pere perquè hi juguessin els nens.

Carrer de nens, carrer de vida, carrer de jocs. Finalment: carrer de records.